

בית דין אזורי לעבודה בירושלים

ב"ל 46105-09-14

1 24 יוני 2019
2

לפני:

כב' השופטת יפה שטיין

נציג ציבור (עובדים) גב' ציפורה רון

נציג ציבור (מעסיקים) גב' דלית רוטנברג

התובעת

[Redacted]

ע"י ב"כ: עו"ד איתמר כהן

הנתבע

המוסד לביטוח לאומי

ע"י ב"כ: עו"ד הלנה מארק

3

פסק דין

4

5 1. זהו פסק דין בתביעת התובעת להכרה באירוע מיום 09.02.2014 כפגיעה בעבודה.

6

7 2. ואלה העובדות הרלוונטיות:

8 א. התובעת, ילידת [Redacted], עבדה

9 2011 ועד להפסקת עבודתה ביום 01.09.2014. במסגרת תפקידה הייתה התובעת אחראית

10 גם על גביית תשלומי [Redacted] וכן על

11 [Redacted] שונים.

12 ב. ביום 09.02.2014 נפתח קורס [Redacted] במקום העבודה של התובעת. התובעת

13 הייתה אחראית על הסידור הראשוני לרבות הכיבוד. אחד המשתתפים בקורס התלונן

14 בפני הממונה על התובעת על היעדר כפיות לקפה. הממונה על התובעת גערה בה על היעדר

15 הכפיות. בין הצדדים אין מחלוקת על התקיימותו של האירוע אך קיימת מחלוקת באשר

16 לאופן התנהלותה של הממונה כלפי התובעת, עוצמת ההתרחשות וההשפעה על התובעת.

17 ג. ביום שלאחר האירוע פנתה התובעת לרופא המשפחה שהמליץ על ייעוץ של פסיכולוג או

18 פסיכיאטר. מאז בפועל לא חזרה התובעת לעבודה זו.

בית דין אזורי לעבודה בירושלים

ב"ל 46105-09-14

- 1 ד. התובעת הגישה תביעה לביטוח לאומי להכיר במצבה הנפשי כפגיעה בעבודה.
2 ת. משנדרחתה תביעתה בביטוח הלאומי – הגישה התובעת תביעה זו לבית הדין.
3 ו. בפסק דין חלקי מיום 11.08.2017 הוחלט על העברת עניינה של התובעת למומחה רפואי
4 על מנת שיחווה דעתו בדבר הקשר הסיבתי בין מצבה הנפשי של התובעת לבין האירוע
5 מיום 09.02.2014 וביום 20.02.2018 מונה פרופסור מלמד יובל (להלן: " המומחה").

6

7 3. טענות הצדדים:

- 8 א. לטענת התובעת המומחה הרפואי שמונה מטעם בית הדין קבע מפורשות שישנו קשר
9 סיבתי בין מצבה הרפואי של התובעת לבין האירוע מיום 09.02.2014, הן בחוות הדעת
10 והן בתשובותיו לשאלות ההבהרה.
11 ב. הנתבע בסיכומיו טען כי המומחה בחוות דעתו הסתמך על תשתית עובדתית שונה מזו
12 שהופנה אליה בהחלטת המינוי והפנייתו לעובדות הנכונות בשאלות ההבהרה לא ריפו
13 את הפגם. זאת ניתן לראות בבירור שכן בתשובותיו לשאלות ההבהרה המומחה
14 משתמש בעובדות שאינן העובדות אליהן הופנה. יתרה מכך, לטענת הנתבע, המומחה
15 הרפואי הזמין את התובעת לבדיקה עליה גילה הנתבע בדיעבד. מדובר בנושא שאינו
16 בסמכותו וחליך אינו מקובל בבית הדין לעבודה. כך נפגעו זכויותיו הדיוניות של
17 הנתבע.

18

19 4. חוות דעתו של פרופסור מלמד יובל:

- 20 א. בהתאם לחוות דעתו של המומחה מיום 25.03.2018:

21 **"דין**

22 **סובלת מתגובה חרדתית לאירוע בעבודה וליחס מתנכר, לדבריה, מצד המנהלת.**

23 **טיפול פסיכיאטרי ותרופתי לא הביא לשיפור, אך כנראה גם הסתיים בטרם עת.**

24 **לסיכום**

25 **סובלת מתגובה הסתגלותית בעלת אופי חרדתי דכאוני.**

26 **יש קשר של גרימה בין מצבה הנפשי לבין האירוע מיום 9.2.2014."**

בית דין אזורי לעבודה בירושלים

ב"ל 46105-09-14

- 1 ב. בעקבות חוות דעתו של המומחה הגיש הנתבע ביום 16.05.2018 בקשה לפסילת מומחה
2 או לחלופין להעברת שאלות הבהרה. בקשתו של הנתבע נבעה מהסתמכותו של המומחה
3 על תשתית עובדתית שלא הועברה אליו על ידי בית הדין.
- 4 ג. בקשת הנתבע לפסילת המומחה נדחתה ביום 10.06.2018 ונשלחה אליו החלטה המורה
5 על מענה לשאלות הבהרה. בהחלטה הודגש בפני המומחה כי חוות הדעת אמורה להינתן
6 רק על בסיס התשתית העובדתית שהועברה אליו על ידי בית הדין בהחלטה מיום
7 20.02.2018. וכך השיב המומחה:
8 "ג. האירוע היה מבחינת הקש ששבר את גב הגמל.
9 אין לדעת מה היה קורה אם האירוע לא היה מתרחש, ואם המשבר היה פורץ בכל מקרה
10 או לא, אך האירוע התרחש והמשבר פרץ.
11 הרקע היה תחושתה של שינוי ביחס המנהלת כלפיה, "יחס פוגעני, קשוח", "המנהלת
12 והמזכירה פעלו נגדה, השאירו אותה בחוץ", "חשה מושפלת". היא המשיכה לעבוד
13 מחשש למקום עבודתה.
14 המנהלת מידרה אותה מאחד מתפקידיה העיקריים של הכנת הקורסים, שכללו פגישה
15 עם [REDACTED], חשה בעלת יכולת בעבר, וכעת מודרה גם מהכנת הקורס וחשה
16 פגועה.
17 המנהלת לא דיברה איתה אלא היא קיבלה מייל מהמזכירה לבדוק מי מגיע ולארגן את
18 הכבידו שהמזכירה הכינה.
19 היא סידרה את הכיבוד וחזרה לחדר, ואז הייתה התלונה על חוסר בכפיות והגערה בה
20 מול אנשים.
21 כלומר יש כאן רקע של ירידה בסמכויות, שינוי מהתפקיד של ארגון הקורס בו חשה
22 בעלת מסוגלות, תחושת בדידות, ניכור, השפלה.
23 ועם כל זאת, עבודה לא פנתה לטיפול נפשי.
24 האירוע, כאמור, היה הקש ששבר את גב הגמל – זהו אירוע סטרוטוגני, שבו חשה השפלה
25 ועוול, והגיבה בתגובת חרדה קשה, ואז החלו הסימפטומים הנפשיים: הפרעות בשינה,
26 בכי, דיכאון, הימנעות והאבחנה:

תגובת הסתגלות – ADJUSTMENT REACTION

בית דין אזורי לעבודה בירושלים

ב"ל 46105-09-14

- 1 מגדירה את המנגנון: תגובה נפשית לאירוע חיים."
- 2 ד. בעקבות תשובותיו אלה ולבקשת ב"כ הנתבע הופנה המומחה בשנית לשאלות ההבהרה
- 3 שנשלחו אליו בהחלטה מיום 10.06.2018. ביום 27.08.2018 המומחה חזר על תשובותיו
- 4 הקודמות והדגיש:
- 5 "ב. ד"ר [REDACTED] בדק את התובעת אחרי אירוע והוא מציין: "מזה מספר חודשים הופיעה
- 6 ההרגשה של מצב רוח ירוד". כלומר, הייתה תקופה של תגובה נפשית מבחינת התובעת,
- 7 אך לא הייתה פגיעה בעבודה, לא פנתה לטיפול נפשי. האירוע ב- 9.2.2014 הוא, לדעתי,
- 8 זה שגרם למצבה הנפשי. חומרתו הייתה משמעותית.
- 9 ג. אירוע הגערות לפני אחרים היה גורם סטרס. גורם סטרס ידוע כיכול לגרום לגרום
- 10 למשברים שונים בתחום הנפש, ובזדאי להתקף חרדה כמו שמתואר במקרה שלפנינו.
- 11 והחלה לסבול מסימפטום נפשי של הפרעות בשינה, בכי, דיכאון והימנעות.
- 12 זה המנגנון של תגובת הסתגלות – אירוע חיים הגורם לתגובה נפשית, שהאדם מתקשה
- 13 להסתגל אליו.
- 14 אדגיש שאין מדובר בהעברה חד פעמית ומשבר. יש לשער כי אם היו יחסי עבודה
- 15 תקינים, עם כבוד והערכה, אזי גערה שכזו לא הייתה גורמת למשבר נפשי.
- 16 לכן, לא ניתן לנתק מהרקע בעבודה וגם כאמור בהחלטת בית המשפט מצוין שהיו יחסים
- 17 מתוחים וגערות.
- 18 אך כפי שציינתי, לפני האירוע אין עדות לפגיעה נפשית או ליקוי תפקודי, ואחרי האירוע
- 19 יש, ולכן קבעתי שיש קשר של גרימה לאירוע מתאריך 9.2.2014.
- 20 בהסברי, בו ציינתי את הדוגמא של הקש ששבר את גב הגמל, כמובן שיש רקע שהולך
- 21 ונבנה ותורם למשבר, אך אין ודאות שהמשבר היה פורץ בכל מקרה (גם ללא הקש).
- 22 מכיוון שליקוי הנפשי לא בא לידי ביטוי לפני, והוא פרץ אחרי הגערות בנוכחות אנשים,
- 23 קבעתי את דעתי לפיה יש קשר של גרימה."
- 24 ה. בקשה נוספת של ב"כ למשלוח שאלות הבהרה נדחתה וכך גם בקשתו החוזרת לפסילת
- 25 מומחה.
- 26
- 27

בית דין אזורי לעבודה בירושלים

ב"ל 46105-09-14

5. דיון והכרעה:

- 1
- 2 א. על פי הפסיקה, בית הדין נוהג לייחס משקל רב לחוות דעתו של המומחה מטעמו, שכן
- 3 האובייקטיביות של המומחה מטעם ביה"ד גדולה יותר ומובטחת במידה מירבית, מעצם
- 4 העובדה כי אין הוא מעיד לבקשת צד, ואין הוא מקבל את שכרו מידי בעלי הדין (ראה
- 5 לעניין זה דב"ע 411/97 **דחבור בוטרוס – המוסד**, לא פורסם, וכן עב"ל 341/96 מליחי -
- 6 המוסד פד"ע לד 377).
- 7 ב. עוד נפסק כי חוות דעתו של המומחה שמונה מטעם בית הדין היא בבחינת "אורים
- 8 ותומים" בתחום הרפואי. וככלל, בית הדין מייחס משקל מיוחד לחוות הדעת המוגשת לו
- 9 ע"י המומחה מטעמו, יסמוך ידו עליה ולא יסטה מקביעותיו אלא אם כן קיימת הצדקה
- 10 עובדתית או משפטית יוצאת דופן לעשות כן (ראה לעניין זה דב"ע נו 244-0 **המוסד -**
- 11 **יצחק פרבר**, לא פורסם, וכן עב"ל 1035/04 **דינה ביקל - המוסד** (לא פורסם).
- 12 ג. לא מצאתי שיש לקבל את טענתו של הנתבע בכל הנוגע לפסילת המומחה עקב הזמנת
- 13 התובעת לבדיקה מבלי להודיע לכך לבית הדין. בהתאם לקוד האתי הרפואי, להנחיות
- 14 של ועדת האתיקה של איגוד הפסיכיאטריה בישראל וההסתדרות הרפואית בישראל
- 15 לצורך הכנת חוות דעת פסיכיאטרית ישנה חובה לבדוק את התובע עצמו גם בהליכים
- 16 המתנהלים בבית הדין לעבודה.
- 17 ד. לפיכך וחרף המחדל בחליך זימון התובעת לבדיקה על ידי המומחה, אין בכך כדי לפסול
- 18 את חוות הדעת.
- 19 ה. גם טענת הנתבע לפיה יש לפסול את חוות הדעת נוכח התייחסותו של המומחה לעובדות
- 20 שלא הוצגו בפניו דינה להידחות. על אף העובדה שהמומחה התייחס בחוות דעתו
- 21 הראשונית לעובדות השונות מאלו שהופנה אליהן בהחלטת המינוי, בהחלטה על משלוח
- 22 שאלות הבהרה הודגש בפניו מהן העובדות הרלוונטיות לחוות הדעת ואליהן יש
- 23 להתייחס. פגם זה נרפא בתשובותיו של המומחה לשאלות שהבהרה בהן הוא הדגיש את
- 24 העובדות הרלוונטיות בהחלטת המינוי עליהן הוא הסתמך.
- 25 ו. לאור האמור ונוכח חוות דעתו של המומחה הרפואי לפיה ישנו קשר סיבתי בין האירוע
- 26 מיום 09.02.2014 לבין מצבה הרפואי של התובעת – הגענו לכלל מסקנה כי יש לקבל את
- 27 התביעה.

בית דין אזורי לעבודה בירושלים

ב"ל 46105-09-14

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27

6. סוף דבר:

התביעה מתקבלת.
עניינה של התובעת יועבר לוועדה רפואית, כמקובל.
הנתבע ישלם לתובעת סך של 3,000 ש"ח כהוצאות משפט ושכ"ט עו"ד.
ערעור על פסק דין זה ניתן להגיש לבית הדין הארצי תוך 30 יום מיום המצאת פסק הדין לצד המבקש לערער.

ניתן היום, כ"א סיוון תשע"ט, (24 יוני 2019), בהעדר הצדדים ויישלה אליהם."

יפה שטיין, שופטת אב"ד	נציגת ציבור (מ) דלית רוטנברג	נציגת ציבור (ע) ציפורה רון
--------------------------	---------------------------------	-------------------------------

יפה שטיין, שופטת